

proposito, nisi intra quinquennium tantum à die factæ professionis numerandum; deinde causas nullitatis professionis deducendas esse & coram Superiore Monasterii, & coram Ordinario loci, in quo Monasterium situm est; denique ante deductas in iudicio causas non licere aut habitum dimittere, aut cum habitu, disistente Superiore, è Monasterio recedere, ita ut aut habitum dimittens, aut recedens ad allegandam quamcumque causam nullo modo admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tanquam apostata puniatur, interim verò nullo suæ Religionis privilegio juvetur, sess. 25. de Regular. cap. 19. In conspectu Tridentini hujus decreti duæ suboriuntur quæstiones: Prima est, num nomine Superioris Monastici is intelligatur, qui Monasterio, an potius is, qui Provinciæ præest? In qua non videtur recedendum à vulgata Pragmaticorum opinione, arbitratorum, nomine Superioris intelligi eum, qui immediatè Monasterium regit, uti tradit Cardinalis de Luca disc. 41. ad Concilium Tridentinum num. 2. Altera est, num, si metus, qui causam professioni dedit, adhuc per integrum quinquennium perseveret, præclusa sit professo via reclamandi? Usus Tribunalium, suadente utilitate publica, noluit recedendum à verbis Tridentinis, ita ut denegata fuerit quæcumque professo querela; quod fortè non id verosimile videatur, intra quinquennium adeo adactum fuisse Monachum in Monasterio degentem, ut viam interea non habuerit aliquando statim ad liberè reclamandum. Cæterum adhuc subsidium aliud extra ordinem denegatum non fuit, quo concedatur confugere ad Apostolicam Sedem, ut saltem ope restitutionis in integrum, causa cognita, metus durationem allegans audiatur. Imò nec sine discrimine generaliter ea regula recepta fuit in quacumque causa nullitatis; si enim ageretur de impedimento facti perpetuo, super quo nulla exoriri dubitatio potest, & quo posito non sine scandalo profes-

sus in Monasterio consisteret; veluti si vir in Monasterio Sanctimonialium professus esset, omnes fatentur, etiam post quinquennium ordinario juris remedio locum esse; quasi ad has species Tridentina sanctio minimè spectet. Fagnanus ad dictum capitulum 1. de his, quæ vi metusque causa. Fingamus nunc, non à professo irritam allegari professionem, ut à Monasterio ipse recedat, sed allegari irritam à Monasterio, ut professum rejiciat: num dicendum erit, eandem servandam esse quinquennii legem, eundemque custodiendum esse iudicii ordinem? Altum est de hac re in Concilio Tridentino silentium, fortè quod non nisi per rarè id contingere solet. Verùm nihilominus id ipsum servandum puto ex natura professionis, quæ, uti superius dictum est, instar bilateralis contractus inicitur, hinc, gratia profitentis, illinc gratia Monasterii; est autem natura correlativorum, ut quæ gratia unius statuuntur, etiam gratia alterius statuta commoda interpretatione censeantur. Respectu eorum, qui postulant ut post professionem unius Regulæ ad aliam transferantur, olim quum una esset in occidente in quibuscumque cænobiiis S. Benedicti Regula, facilè recipiebatur, ut unus Monachus de uno in aliud Monasterium migraret, Regula S. Benedicti cap. 61.: verùm post plures invecos Religiosorum Ordines invaluit distinctio inter laxiores, æquales, ac strictiores. Si quis enim de laxiore in strictiorem Ordinem transire cupit, tenetur quidem à Superiore suo transeundi licentiam postulare, ne bonum obedientiæ contemnere videatur, non erit tamen ullo modo ea facultas à Superiore deneganda, ne majus bonum causa minoris impediatur; quamquam si Prælatus probabiliter dubitet, cum, qui licentiam petit, temerè, & sine causa transire velle, aut sub prætextu strictioris Regulæ jugum excutere, iudicium Superioris exquirere debeat, unde quid agendum sit, deliberetur, cap. 18. de Regular., quod sanè potiore ratione di-

endum est in altera specie, qua quis à certa Regula velit ad aliam æqualem transire. At si agatur de transitu ad laxiorem Ordinem, perspicua est Tridentini Concilii constitutio, qua cavetur, neminem ex Regularibus cujuscumque facultatis vigore posse transferri, sess. 25. de Regular. cap. 19.; unde obtinuit, hodie eam facultatem à Summo tantum Pontifice præposita negotiis Regularium, uti testatur Cardinalis de Luca disc. 41. ad Concilium Tridentinum num. 9., seu à Romana Pœnitentiaria, coram qua exhibeatur consensus Superioris Regularis Monachum dimittentis & consensus alterius Superioris Regularis dimissum Monachum in suum Ordinem excipientis. His principiis inhærens Martinus IV. vetuit Mendicantibus, ne ad alias, uno excepto Chartusianorum Ordine, transirent Religiones, extravag. 1. de Regular. int. comm., & Concilium Tridentinum perpensens aliquando contingere, ut Monachi petant ad alios Ordines transferri, ex. gr. Canonicorum Regularium, ut certorum beneficiorum fiant capaces, sanxit, translatos ejusmodi non esse ad beneficia Ecclesiastica admittendos, sess. 14. cap. 11. de Ref. Præterea ad evadendas fraudes, quæ in hac materie admitti facile possent, arctiorem Ordinem illum dico habendum, non cujus primigeniæ Regulæ sint arctiores, sed cujus arctior observatio: quid enim, si fortè austerior Regula deprehendatur, quæ tamen in usu esse desierit? Sibi blandiretur in hac specie, qui ad eam profitendam transire vellet. Planè ubi ritè de uno in alium Ordinem transitus permittitur, transiturus in novo Ordine, ad quem transit, & quidem per annum inire debet Novitiatum, ita ut, si novam professionem deinde non emittat, sed à proposito resiliat, in vetus Monasterium recipiatur, non quasi novus Monachus, sed in eodem gradu, ac si nunquam à priore Ordine recessisset, argumento capituli 16. sess. 25.

de Regular. in Concilio Tridentino. Pertinent ista omnia ad stabilitatem Monasticæ professionis, de qua solliciti esse universi Monachi debent. Nunc investigemus alias Monachorum obligationes, quæ ex voto tempore professionis elicitæ pendent. Obedire illi in primis Præposito debent, deinde proprietatem omnem abdicare, denique continentiam custodire, quæ adeo adnexa conditioni Monachorum esse scripsit Innocentius III. in cap. 6. in fine de statu Monachor., ut profiteretur, contra ea nec Summum Pontificem posse licentiam indulgere, tanquam illa, quæ bases sunt, & fundamenta Monasticæ disciplinæ, Concilio Tridentino sess. 25. de Regular. cap. 1. Jam olim de Monachis scribebat S. Hieronymus in Epist. 22. ad Eustochium, primam eorum confœderationem esse, obedire majoribus, & quidquid jusserint facere, cui consonant universi Monachorum institutores, inter cæteros Sulpitius Severus Dialogo 1. cap. 11., Cassianus lib. 4. Institut. cap. 8., S. Benedictus in Regula cap. 4. 5. 49. 68. & 71. Quod adeo verum est, ut Monachis à præcepto Superioris, utut gravius videatur, appellare non liceat ad effectum suspendendi executionem, cap. 3. & 26. de appellation., quamquam non sit deneganda quærelæ cujusdam species coram Superiore cum modestia proponendæ ab eo, qui interea præceptum Superioris exequitur, si fortè Prælatus fines æquitatis transgredi videatur, prudentiæ Superioris ejusdem relinquendo, ut bono Monasteriorum regimini consulat. Tantum conceditur Monacho subiecto non exequi præceptum Superioris, quando divinis præceptis, aut Monasticæ Regulæ præceptum idem adversari deprehendatur; neque enim tenetur quis homini potius obedire, quam Deo, aut obedire homini munere suo ad custodiam certæ Regulæ præfecto, quando tantum abest à Regula custodienda, quin potius eam evertere studeat, can. 1. dist. 9., can. 91. 92. 93.

94.95.96.97.98. 100., & 101. caus. 11. quæst. 3. S. Bernardus Epist. 7., & in tractatu de præcepto, & dispensatione cap. 2. 4. & 5. Paupertatis quoque votum apprimè est à Monachis singulis custodiendum, cap. 6. de statu Monachor., adeo ut, etiam si de iis agatur, qui adscripti sunt Monasteriis possidendi bona seu mobilia, seu immobilia capacibus, nihil sit, ne sub peculii quidem nomine, possidendum, cap. 2. eod. tit., quin aliquem excusare possit obtenta à Superiore peculii retinendi facultas; siquidem compertum est, Prælatos Regulares relaxare quidquam minimè posse ex iis, quæ ad regularis vitæ substantiam pertinent, Concilio Tridentino sess. 25. de Regular. cap. 1. Id ut pressius urgeret Concilium Tridentinum statuit, nemini Regularium licere bona immobilia, vel mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tanquam propria, aut etiam nomine conventus possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradi oportere, ac conventui incorporari; item nec deinceps licere Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usumfructum, vel usum, vel administrationem, aut commendam, pœna adjecta in eos, qui contrà fecerint, ut biennio activa, & passiva voce privati sint, atque etiam juxta Regulæ suæ, & Ordinis constitutiones puniantur, sess. 25. de Regular. cap. 2. Huic autem Sanctioni minimè subjiciuntur Monasteriorum Officiales, qui nomine Monasterii ex Prælati mandato curare debent Collegii utilitatem, & Monachorum necessitati consulere. Id expressè exceptum voluerunt Tridentini Patres in dicto cap. 2. vers. *Administratio*, & huc pertinere arbitror, quod legitur in canone Lateranensis Concilii, seu in cap. 2. de statu Monach. ibi: *nisi ab Abbate fuerit ei pro injuncta administratione permissum*. Fuit hæc necessaria dispensatio non personæ gratia, sed causa officii, ac muneris concedenda. Præterea nec sunt eidem Sanctioni obnoxii

Monachi, qui ex dispensatione Superioris eam supellectilem, aut mobiliium usum retinent, quibus quotidianæ necessitati occurratur, dummodò nihil superflui in iis sit, omniaque Monastica paupertati convenient, uti perspicuè tradiderunt Tridentini Patres in dicto cap. 2. vers. *Mobiliium verò*; tantum enim abest, ut hæc dispensatio paupertati officiat, quin potius omnis exquirendi, retinendive peculii occasionem amoveat, S. Benedictus in Regula cap. 55., argumento cap. 1. de institut., & cap. 3. sess. 25. de Regular. in Concilio Tridentino. Hanc ob rem optandum esset, ut, qui Monasticas res administrant, necessarias res universas Monachis suppeditent; tunc enim sperandum esset, facile futurum, ut austerior paupertatis Regula à Monachis sine discrimine custodiretur; quando docet experientia, eos, qui à Regula in proposito recedunt, speciosam illam causam prætexere, quod in aliquibus necessariis humanæ vitæ subsidiis destituantur. Itaque hinc profecta est vulgaris regula, quæ postulat, ut, quidquid Monachus acquirit quacumque de causa aut occasione, id totum Monasterio adquirat, ita ut nihil de acquisitis disponere quoquo modo possit. Quidquid enim olim vigeret temporibus Valentiniani, & Marciani, qui professorum ultimas voluntates admiserunt, l. 13. cod. de sacros. Eccles., aliter statuit Imperator Justinianus in Nov. 5. cap. 5., Nov. 76., ex quibus edita est authentica *Ingressi* cod. de sacros. Eccles. Quòd si quærat, an Monachi capaces sint seu testamentariarum, seu legitimarum successionum, per quas bona ministerio ita dixerim Monachi, in Cœnobium transferantur, videmus quidem jure Romano habitos fuisse prorsus idoneos, l. 56. §. 1. cod. de Episc. & Cler. Verùm Pragmatici testantur, eam juris Romani constitutionem non esse ubiquè receptam, præsertim ubi obtinuit, Monachos quasi pro mortuis habendos esse, argumento Gratianæ interpretationis ad ca-

canones 53. & 54. caus. 2. quæst. 7. Quamobrem in hac re moribus potius singularum Provinciarum erit indulgendum, cum generalis regula ubiquè custodienda præstitui minimè possit. Guilielmus Benedictus ad cap. *Raynuius* de testament. cap. 220., Rebuffus in Proœmio ad const. Reg. Glos. 5. num. 22. & 24., Faber in codice lib. 1. tit. 2. def. 44., & tit. 3. def. 2. & 30. Quum Mendicantium Ordines institui, probatique in Ecclesia cœperunt, paupertatis studium in eisdem excoli adeo visum est, ut non solum singuli Monachi proprium nihil, sed neque Monasteria in communi quidquam possiderent, quoniam mendicatæ hinc illinc eleemosynæ Monachis alimenta suppeditabant. Verùm tempore Tridentini Concilii, duobus tantum exceptis Mendicantium Ordinibus, dignis de causis visum est constituere, ut deinceps cæteris in communi bona immobilia possidere liceret, sess. 25. de Regular. cap. 3., quamquam & post Tridentinum Concilium alii Ordines emergerint ne in commune quidem possessiones habentes, Sedis Apostolicæ auctoritate confirmati. Denique quod ad votum continentiæ pertinet, quammaximè curandum Monachis est, ut non solum à matrimonii contrahendis, quæ sanè prorsus irrita essent, cap. unic. de voto in 6., absterneant, sed etiam ne quid admittant, quod morum integritatem labefactare quoquo modo possit. Quamobrem ad evitandam quamcumque suspensionem, jam veteres Patres solliciti fuerunt, ne Monachorum Cœnobium foeminae utut religiosæ ingrederentur, can. 21. & sequent. caus. 18. quæst. 2., quod recentiores Pontifices Maximi severis legibus vetuerunt, indicata in ingredientibus gravissima excommunicationis pœna, quemadmodum & in admittentibus Monachos pœna suspensionis, atque inhabilitatis ad Monastica officia.

Hucusque designata ea sunt omnia, quæ ad regimen Monachorum spectant,

eorundemque vitæ rationes universas, quæ ad Prælatorum Regularium jurisdictionem pertinent, ac potestatem; unde liquet, jurisdictionem Episcopalem ex privilegiis in Prælatos Monasteriorum transivisse, iis exceptis, quæ, uti suo loco superius dictum est, Episcopis reservata sunt, ac restituta. Cæterum ea, quæ ordinis Episcopalis sunt, Prælati Monasteriorum ne in subditos quidem exercere possunt, nisi quosdam Abbates excipias, qui ex singulari privilegio usum Pontificalium obtinentes, & illud habuerunt, ut Monachos suos tonsura initiarent, & minoribus ordinibus insignirent, cui privilegio nihil derogatum est in Concilio Tridentino sess. 23. de Ref. cap. 10., ubi tantum cautum legimus, ne Abbates aliis, quam Regularibus sibi subditis & tonsuram & minores ordines conferant, quasi privilegia ista coercita sint ad personas, quæ in eorundem Abbatum sunt potestate; adeo ut ne alii quidem Regulares ex mandato suorum Superiorum ad eos Abbates ordinationis causa accedere valeant. Etenim generaliter receptum est gratia Episcoporum, ut Monachi universi à Diocesano Episcopo pendeant causa sacræ ordinationis suscipiendæ, quibus omnibus in casibus eorum proprii Prælati eosdem ordinare nequeunt; item ut Episcopus Diocesanus consecrationem Ecclesiarum utut monasterio adjacentium faciat, atque ut sacrum Chrisma, vel oleum infirmorum à solo Episcopo Diocesano petatur. Imò & Abbatibus illis usum Pontificalium habentibus à Sacra Congregatione Rituum nonnullæ non prætereundæ regulæ præstitutæ sunt ab Alexandro VII. adprobata die 27. Septembris anni 1659., quas exhibent Pragmatici, atque inter cæteros Argiro disceptationum Ecclesiasticarum lib. 4. disceptat. 13. num. 5. & sequentibus.

Cum de Prælati secundi generis agatur, iis nimirum, qui certæ Ecclesiæ præsent, & certo Canonico Collegio in diocesi Episcopi, si exempti ab

Episcopi jurisdictione non sint, nihil aliud jurisdictionis habebunt, quam quod ex singulari privilegio, aut consuetudine legitime præscripta competat, ita tamen, ut ab iis debita Episcopo obedientia ac reverentia semper exhibeatur. Quod si exempti proponantur ab Episcopi jurisdictione; nihilominus tamen, ex Concilio præsertim Tridentino, certas adhuc jurisdictionis species Diocesani Episcopi in ipsos exercent. Nihil heic adjicio, quando superius id actum est, ubi disserendum fuit de auctoritate & jurisdictione Episcopi in clericos diocesanos. Atque idipsum dicendum est, quoties agatur de Prælati tertii generis, qui scilicet certum territorium, in diocesi tamen Episcopi constitutum, habent, in quo & populi, & Cleri curam gerunt spirituales. In his potissimum illud viget, ut, sicut Synodum cogere nequeunt, ita teneantur ad Synodum Episcopalem accedere. Ad istos pertinet dictum capitulum 10. Tridentinæ sessionis 23., ut nequeant dimissorias ordinandis clericis concedere causa ordinationis clericalis; siquidem ad unum Diocesanum ordinatio pertinebit. Item nequeunt alium Episcopum advocare causa exercendi Pontificalia, aut administrandi Sacramenta, quæ ab Episcopali ordine pendent, Concilio Tridentino sess. 6. de Ref. cap. 5. Præterea non possunt sibi certos casus in foro pœnitentiæ reservare, non de causis matrimonialibus cognoscere, Concilio Tridentino sess. 24. de Ref. cap. 20., non confessarios adprobare, Concilio Tridentino sess. 23. de Ref. cap. 15. non facultatem facere prædicandi, eodem Concilio sess. 24. de Ref. cap. 4., non litteras monitoriales concedere, dicto Concilio sess. 25. de Ref. cap. 3. non indulgentias impertiri; non denique ita Ecclesiæ utut aliàs exemptæ ea jurisdictione adhærebit, ut vacante Prælati dignitate Capitulum, sive Collegium in Prælati jurisdictione succedat; tunc enim tota jurisdictione ad diocesanum Episcopum omninò devolvitur, ar-

gumento cap. 11. de majorit. & obedientia.

Superest, ut nonnulla subjiciam de Prælati quarti generis, qui propriè dicuntur *Nullius Diœcesis*. Tribus modis contingere posse, ut Prælati diœcesim nullius administrent, Pragmatici non pauci tradiderunt; primò origine, secundò præscriptione, tertio Apostolico privilegio. Origine id aliquando evenisse dicunt, quando divisio inter successores Apostolorum diœcesibus, singulisque earum singulis Episcopis assignatis, aliquot sine Episcopo remanserunt, veluti oblivione quadam, proptereaque debuerunt extra ordinem certis Presbyteris commendari, in quibus Presbyteri iidem sub nomine Prælatorum, Abbatum, Præpositorum, aut simili Episcopalem gerent jurisdictionem. Ego sanè plurimum de hoc dubito, cum inverosimile videatur, inter diœceses dividendas defecisse adeo dividendium sollicitudinem, ut certa remanerent loca nemini ex Episcopis commendata. Ecquidem scio, plures id deducere ex canone 8. dist. 93., falsò adscripto Parisiensi Concilio. Jam ego in meis animadversionibus in codicem Gratiani fidem, & industriam virorum eruditorum secutus adnotavi, pertinere eum canonem potius ad Concilium Moguntinum anni 813. can. 22., imò & verba Concilii ita descripsi, ut adparet, ibi non agi de certa diœcesi, quæ propriè *nullius* diceretur, sed potius de clericis acephalis huc illuc vagantibus, quique se nulli Episcopo subjiciebant, proptereaque damnabantur. Inveni nunc eadem Gratiani verba in canone 18. Concilii Regiaticini anni 850. At quis nihilominus dixerit, ibidem exhiberi ea loca, quæ diœcesis nullius dicerentur, & ab omni Episcoporum auctoritate immunia, ac tantum certorum Presbyterorum officii commendata? Adparet ibidem, *Clericos, ac Sacerdotes, qui sub nullius Episcopi disciplina, & providentia gubernari dicuntur, nulla ratione tanquam Clericos, aut Sacerdotes habendos esse, velut acephalos,*

los, ac sine capite, seu quod idem est, ab Ecclesiastica unitate semotos. Quis inde tutò colligere possit, hujus canonis auctoritate comprobari Ecclesias, quæ dicuntur *Nullius*? Item scio, nonnullos idem deducere ex canone 50. caus. 16. quæst. 1. Sed ibidem observo, non agi de diœcesibus quibusdam extra Episcopalem curam relictis, sed de populis recens ad Christianam fidem conversis, quibus adseritur, non singularem constitutum Episcopum, sed designandum esse Rectorem Episcopum illum, in cujus vicinia siti sunt. Potius ego puto, id evenire potuisse, quoties certa loca, aut urbes desertæ à viris Ecclesiasticis fuerunt, à Paganis, aut Hæreticis occupatæ, ubi deinde paulatim viris Religiosis curantibus restituta sunt templa, & Ecclesiæ, Apostolico privilegio concessa administratione diœcesana. Viris eisdem Religiosis omnia sensim in pristinum restituentibus, uti in specie capituli 1. de verb. signif. in 6. Verum, si id recipiatur, dicemus, diœcesim illam *nullius* ex Apostolico privilegio potius, quam ab origine sua talem dici. Itaque ex legitima præscriptione acquiritur Prælatura, quæ verè nullius diœcesis esse dicatur, cap. 6. & 7. de privilegiis in 6. Quando autem de privilegio agitur, debet de illo clarè, perspicuèque constare, secus enim in dubio vicinioris Episcopi causa potior erit, si ipse diœcesim vindicet, cum Episcopus, uti nostri loquuntur, intentionem habeat in jure communi fundatam. De præscriptione disputari solet, num quadragenaria sufficiat, num requiratur immemorialis. Sufficere quadragenariam, quæ ex titulo saltem colorato, & bona fide causam habeat, nonnulli olim censuerunt in conspectu dicti capituli 7. de privileg. in 6., quasi generaliter verum sit, jura omnia ecclesiastica quadragenaria præscriptione immutari. Verum magis placet receptam opinionem sequi, quæ contrarium probat, postulatque, ut immemorialis præ-

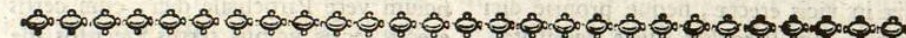
criptio requiratur, uti definitum refert Benedictus XIV. in libro 13. de Synodo Diœcesana cap. 8. num. 18. Siquidem cum de diœcesi nullius agatur, agitur reverà de præscribendis finibus, ad quam sanè causam dictum capitulum 7. minimè pertinet; aliàs autem verum est, fines publico jure positos ordinariæ præscriptioni minimè subjacere. Induxerat jus Romanum præscriptionis jura, eadem tamen non extendit ad fines publicè prætitutos, l. 5. cod. finium regundorum. Lex Ecclesiastica eandem præscriptionem non de novo invexit, nec novis regulis moderata est, sed de jure civili Romanorum unà cum suis regulis ad jura etiam ecclesiastica traduxit. Ergo præscriptionem non admisit ordinariam in limitibus Parochiarum, & diœceson, quoties publicè constituti reperiantur, quemadmodum liquet in conspectu canonis 5., & 6. caus. 16. quæst. 3., & capituli 4. de Parochis. Planè probata à Prælato qualitate nullius diœcesis, omnis Episcopalis jurisdictione eidem concessa intelligitur, ut dempta ordinis potestate in diœcesi ipse omnia peragat, quæ Episcopus peragere posset in diœcesi sua. Dixi, excepta ordinis potestate; etiam si enim nonnullis hujus generis Prælati aliquando concessa deprehendantur Pontificalia insignia, imò & quandoquæ concessum, ut subditos suos, & tonsura initiarent, & ad minores ordines promoverent, hodie tamen concessio tantum Pontificalium usu in sacris officiis, ab ordinationibus, & tonsuræ collatione abstinere jussi fuerunt, sive respectu subditorum, sive respectu extraneorum, utut dimissorias à proprio Diocesano obtinuerint, Concilio Tridentino sess. 23. de Reform. cap. 10., nisi fortè post Concilium Tridentinum Apostolicum in hac parte privilegium obtinuerint. Imò & quædam sunt jurisdictionis Episcopalis species, à quibus iidem abstinere debent, nisi singulare respectu ipsarum Apostolicæ Sedis privilegium acceperint, & eidem privilegio non utendo minimè renun-

nunciaverint. Hujusmodi est facultas convocandæ Synodi, uti notat Benedictus XIV. in lib. 2. de Synodo Diocesana cap. 11. num. 5.; eademque ratione potestas indicendi concursus ad Parochiales vacantes Ecclesias; quoniam hæc facultas à priore pendere videtur, propterea quod Examinatores concurrentium in Synodo deputandi sint, juxta caput 18. Tridentinæ sessionis 24. Qua in re observatione dignum est, concessa Prælati nullius facultate cogendi Synodum, concessam tacite intelligi facultatem indicendi concursus, non verò è converso; siquidem facultas cogendi Synodum eò etiam refertur, ut in Synodo Examinatores constituantur, qui sanè frustra instituerentur ab eo, qui non posset concursus indicere; at facultas concursus indicendi ad Parochiales Ecclesias tacite non involvit facultatem convocandæ Synodi, quoniam in Concilio Provinciali Examinatores constitui possunt. Quod dicimus de concursu, id ipsum receptum est de deputatione Œconomi respectu Parochialium vacantium Ecclesiarum; etenim in dicto cap. 18. Concilii Tridentini deputatione Œconomi connexa est cum facultate indicendi concursus. Præterea non licebit Abbatibus, nisi speciale privilegium obtinuerint, dimissorias ordinationis causa suis clericis concedere, cum sicut ordinatio, ita & dimissoriarum concessio ad viciniorum Episcopum pertineat. Quamquam enim Concilium Tridentinum in sess. 23. de Reform. cap. 10. expressè vetuerit tantum Prælati in diocesi Episcopi consistentibus, ne dimissorias ipsi concederent, observat tamen Benedictus XIV. in lib. 2. cap. 11. de Synodo Diocesana num. 15., id rectè interpretatione productum fuisse ad Abbates nullius diocesis. Dubitant nonnulli, an Prælati nullius possit de causis matrimonialibus cognoscere, ex eo quod in Concilio Tridentino sess. 24. cap. 20. vers. ad hæc de Reform. Episcopis reservata videantur. Verùm ego puto, eam cognitionem Prælati ejus generis compe-

tere, cum nullibi aut in jure communi, aut in Concilio Tridentino, aut publicè proditis juris interpretationibus reservata proponantur. Reverà in dicto capite Tridentino tantum exclusi fuerunt ab explicanda ea jurisdictionis specie Prælati Episcopo inferiores, qui in diocesi Episcopi degunt, uti colligitur ex mentione facta Decanorum, & Archidiaconorum, qui, si quam jurisdictionem exercent, eam exercent in diocesi Episcopi; atque de eisdem Prælati in diocesi constituti ego etiam intelligo capitulum 12. de excessibus Prælatorum. De Abbatibus nullius diocesis nullam factam mentionem invenio in eodem Tridentino decreto, quam sanè Tridentini Antistites fecissent, si eos ab illa jurisdictionis specie excludendos voluissent; quemadmodum & reverà mentionem specialem eorundem fecerunt, cum ipsos excludere in aliis casibus voluerunt, uti liquet in conspectu capitis 10. sess. 23., & capitis 9. sess. 24. de Reform. Item licet Abbates nullius diocesis Confessarios ipsi constituent, eandemque ob rem certos casus instar Episcoporum sibi valeant reservare, non ideo tamen, secluso privilegio singulari, aut indulgentias concedere possunt, aut absolvere vel à casibus Sedi Apostolicæ reservatis, vel à censuris, vel ab irregularitatibus, de quibus sermo fit in Tridentino Concilio sess. 24. de Reform. cap. 6., hæc enim singularia visa sunt, & tantum Episcopalis dignitatis gratia constituenda, dicto cap. 6. Tridentino, cap. 14. de pœnitent. & remission. Insuper ex recepta interpretatione Concilii Tridentini sess. 24. de Ref. cap. 3. obtinet, ut nequeant Prælati nullius monitoriales litteras concedere, quæ, quotiescumque opus sit, à Diocesanis illorum à Sede Apostolica erunt impetrandæ. Ex his liquet, respectu diocesis, quæ dicitur nullius, quasdam jurisdictionis species proximiori Episcopo reservari exercendas; qua in re nomine proximioris intelligemus eum, cujus Ecclesia Cathedralis proximior est Abbatiali, quæ di-

dicitur nullius, & quidem à viis ordinariis, & magis tritis distantiam loci dimittendo, argumento capitis 9. Tridentinæ sessionis 24. de Reformat. Fateor tamen, in his controversiis, quæ inter Episcopos viciniore, & Abbates nullius sæpè, ac sæpius suboriuntur, regulam generalem in jure communi præstitutam non fuisse: tantum moribus omnia diriguntur, quamquam ex recentioribus Romanorum Pontificum constitutionibus multa deffinitionem acceperint. Videatur

Constitutio 33. tomi 2. Bullarii Benedicti XIV. Denique observo, Sede Abbatiali vacante, quæ propriè nullius diocesis sit, Prælati jurisdictionem ad Collegium Abbatialis Ecclesiæ devolvi, ut ab eo Vicarius Capitularis eligatur, eadem ratione servata, quam superius servandam tradidi à Capitulo Cathedralis Ecclesiæ Sede Episcopali vacante, juxta caput 16. sessionis 24. Tridentinæ de Reformatione.

DISSERTATIO SEXTA DE PAROCHIS, EORUMQUE OFFICIO

AC POTESTATE.

Huc referendus est titulus 29. lib. 3.

CAPUT I.

De origine, & institutione Parochorum; item de eorundem officio ac potestate generaliter.

NON primo, aut secundo, uti fingere voluit Isidorus Mercator in suis epistolis falso tribuit Clementi, Anacleto, & Dionysio Pontificibus, seu in can. 3. dist. 80., can. 1. caus. 13. quæst. 1., & can. 28. caus. 16. quæst. 7., sed quarto demum Ecclesiæ sæculo, aucto fidelium numero, & pace Ecclesiæ firmata, institutæ fuerunt extra civitates, & Episcopales Ecclesias Parochiæ in vicis & pagis. Non hîc de Parochorum, aut Parochiarum nomine disputo; non enim ignoro, olim Parochiæ nomen significasse Provinciam Metropolitæ cuiusdam Antistiti adsignatam, præsertim apud Græcos, uti liquet ex canone 17. Concilii Ancyran, ex canone 3. & 9. Con-

cilii Antiocheni, & ex canone 17. Concilii Chalcedonensis. At apud Latinos coërcita est significatio nominis ad certam Presbyterorum administrationem sub Episcopo certam plebem regentium, uti apud Patres Concilii Agathensis in can. 35. de cons. dist. 1., & apud Patres Concilii Aurelianensis V. can. 8., unde dici posset, occurrere Parochiarum nomen in Ecclesiasticis monumentis, alia tamen significatione, antequam Parochiæ ipsæ instituerentur. Neque hîc disputo de ipsis Parochorum officiis ac muneribus, utpotè quæ & ipsa ante Parochiarum institutiones exercebantur. Fuerunt jam temporibus Apostolorum Presbyteri infra Episcopos constituti Sacramenta fidei populo administrantes suo ordini